

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

16 травня 2024 року

Луцьк – 2024

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

16 травня 2024 року

Луцьк – 2024

УДК 338.48 (477) (082)

I-57

*Рекомендовано до друку вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 7 від 31 травня 2024 р.)*

Рецензенти: Матвійчук Л.Ю., доктор економічних наук, професор
Петлін В.М., доктор географічних наук, професор

**Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі:
сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку :**
I-57 матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Луцьк, 16 травня 2024 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн.
Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2024. 92 с.

Збірник містить матеріали наукових досліджень, виголошених на V Міжнародній науково-практичній конференції «Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку», що була проведена на базі кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки. Коло питань, висвітлених у публікаціях, стосується багатьох актуальних проблем індустрії туризму й готельно-ресторанного господарства. Розглядаються питання діяльності підприємств гостинності в умовах воєнного часу, нормативно-правове регулювання туризму, кадрове та інформаційне забезпечення сфери обслуговування, регіональні особливості та перспективи розвитку туризму, а також інноваційні впровадження на ринку готельно-ресторанного господарства.

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність, достовірність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

УДК 338.48 (477) (082)

© Колектив авторів, 2024

© ВНУ імені Лесі Українки, 2024

ЗМІСТ

Секція 1. Туризм та сфера гостинності під час війни: глобальні виклики для України та світу

<i>Кучер П.В., Данилевич М.В.</i> Доступний туризм як інструмент реабілітації людей з інвалідністю в Україні.....	5
<i>Пасічник М.П., Рощина М.М., Ткачук Т.В.</i> Готельне господарство України в умовах війни.....	7
<i>Паска М.З.</i> Адаптація ресторанного бізнесу до діяльності в умовах війни.....	10
<i>Сидорук А.В.</i> Розвиток ресторанної галузі в умовах сьогодення.....	13

Секція 2. Рекреаційно-туристичний потенціал України: оцінювання, збереження та раціональне використання

<i>Горяєва А.І., Ільїна О.В.</i> Мінеральні води Сумської області та перспективи їх використання у лікувально-оздоровчому комплексі.....	16
<i>Захарчук О.С.</i> Туристично-екскурсійна діяльність як перспективний напрям популяризації мультикультурної історичної спадщини регіону.....	19
<i>Ільїн Л.В.</i> Теоретичні аспекти оцінювання рекреаційної придатності природних та штучних водойм.....	23
<i>Ільїн Л.В., Наумлюк В.С., Одемчук В.П.</i> Водний річковий туризм в Україні: значення, критерії, типізація.....	26

Секція 3. Міжнародний туризм й туристичне країнознавство

<i>Choinski A., Ilyin L., Macias A., Zielinski A.</i> Tourist activity and its impact on the limnosystem of lake Morske Oko, Poland...	30
<i>Лажнік В.Й.</i> Шумава – привабливий туристсько-рекреаційний район Чехії.....	35

**Секція 4. Готельно-ресторанний бізнес: досвід,
інновації та тренди**

<i>Ошурко Л.П.</i> Перспективи розвитку готелю «Sauerbrey» (місто Остероде-ам-Гарц, Німеччина).....	40
<i>Радіонова О.М., Цибулько М.С.</i> Використання сучасних івент-технологій в ресторанному бізнесі.....	44
<i>Тищук І.В.</i> Сучасні інновації та технології розвитку товарознавства харчових продуктів.....	46
<i>Ткачук Х.В., Єрко І.В.</i> Дослідження регіонального розвитку підприємства готельного господарства України.....	50
<i>Черчик Л.М., Кувіка Г.О.</i> Модель гостинності як основа формування конкурентних переваг.....	53

**Секція 5. Інформаційне забезпечення туризму
й сфері гостинності**

<i>Безсмертнюк Т.П.</i> Правовий статус міжнародних конференцій як форми співробітництва у сфері туризму.....	58
<i>Льїна О.В.</i> Кадастрова система «Сапропелеві лікувальні ресурси України».....	61
<i>Льїна О.В., Цух В.В.</i> Ресурсне забезпечення функціонування санаторно-курортного комплексу України.....	66
<i>Льчук Н.І., Бойко І.О.</i> Дослідження інклюзивності громадських будівель.....	72
<i>Льчук Н.І., Бойко І.О.</i> Особливості формування громадського центру територіальних громад.....	76
<i>Мельник А.В., Мельник Н.В.</i> Імплементация міжнародного стандарту ISO 17679:2016 Tourism and related services. Wellness spa – Service requirements у туристичну практику України.....	79
<i>Тищук І.В.</i> Категоризація у зеленому туризмі: переваги та перспективи.....	85
Відомості про авторів	89

monitoring. It also appears necessary to undertake activities aimed at dispersing tourist traffic from excessively visited places within TNP.

Bibliography: 1. Choiński A., Galas J., Jodłowski M., Pociask-Karteczka J., 2007: *Propozycja reorganizacji ruchu turystycznego w otoczeniu Morskiego Oka? [w:] Stan i perspektywy rozwoju turystyki w Tatrzańskim Parku Narodowym, praca zbiorowa pod red. J. Pociask-Karteczka, A. Matuszyk i P. Skawiński, Nr 46, AWF w Krakowie, Tatrzański Park Narodowy, Kraków, pp. 215–222.*; 2. Choiński Adam, Ilyin Leonid, Macias Andrzej, Zieliński Artur. *Effect of tourist traffic on the ecosystem of Lake Morskie Oko. Geographical Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University. 2024. № 3(3). P. 75–87.* 3. Pociask-Karteczka J., 2014: *Ruch turystyczny, W: Morskie Oko – przyroda i człowiek, pod red. A. Choińskiego i J. Pociask-Karteczki, Wyd. Tatrzańskiego Parku Narodowego, Zakopane, 395-401.*; 4. Wit-Józwiak K., 1974: *Hydrografia Tatr Wysokich. Objasnienia do mapy hydrograficznej "Tatry Wysokie" 1:50.000, Dokumentacja Geograficzna, 5, 130 p.*

УДК 338.483(234.554)

ЛАЖНИК В.Й.
lazhnik-vi@ukr.net

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ШУМАВА – ПРИВАБЛИВИЙ ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ РАЙОН ЧЕХІЇ

Шумава – туристсько-рекреаційний район Чехії, який згідно з класифікацією Чеського національного управління туризмом «ЧехТуризм», офіційно є одним із 15 туристичних регіонів країни [1]. Він сформувався на базі наявних туристично-рекреаційних ресурсів і туристської спеціалізації та відмінностей у забезпеченні туристичною інфраструктурою. Район знаходиться на південному заході Чехії на прикордонні з Німеччиною та Австрією й займає південно-західну частину Південночеського та південну частину Пльзенського країв. Він займає гірську систему Шумава (Богемського лісу) – найбільшого гірського масиву Чехії, якого називають «зеленим дахом» Європи. Це широкий пояс невисоких гір із двох

паралельних хребтів (Шумава й Чеський Ліс), які розділені повздожньою долиною верхньої частини річки Влтава з середніми висотами 1000–1200 м і найвищою вершиною – г. Плехи (1378 м). Для Шумави характерні заокруглені вершини, вкриті густими ялиново-буковими й ялиново-ялицевими лісами. Тут беруть початок багаточисельні струмки й річки країни. Шумава славиться чудовими природними ландшафтами й краєвидами та культурними пам'ятками.

Шумава в 1963 р. отримала статус охоронної природної зони, в 1990 р. – екологічної зони під охороною ЮНЕСКО, а в 1991 р. оголошена національним парком Чеської Республіки [2]. У 2007 р. за результатами дослідження чеського агентства GfK, Шумаву визнано найбільш привабливим і гостинним районом Чехії для іноземних туристів через високий рівень сервісу для автомобільних туристів, велотуристів, якісну роботу пунктів громадського харчування, наявність у районі розважальних центрів тощо [1, с. 584]. На території заповідника є кілька міні-готелів, де можна переночувати, поїсти й отримати інформацію про маршрути. Найпопулярніші серед них розташовані вздовж дороги № 167, яка проходить через північну частину парку. Середньовисотні гори, порослі лісом, унікальна архітектура й етнографічні особливості притягують численних туристів. Район спеціалізується на літніх видах активного відпочинкового, лікувально-оздоровчого та ландшафтного туризму, а також на зимових видах спорту, зокрема гірськолижного. Район має розвинуту туристичну інфраструктуру й його щорічно відвідує понад 600 тис. туристів.

Район поділяється на дві туристські області – схід Шумави й Ходско. Саме тут розміщено однойменний національний парк із недоторканою природою та гірськими хребтами. Природа району створює можливості для розвитку різних видів туризму – від пішого туризму, велотуризму до відпочинку на березі Влтави та інших рік, збору грибів та ягід, риболовлі, верхової їзди та альпінізму. Шумавські простори найкраще пізнаються під час піших туристських походів і на велосипедах, оскільки в районі функціонує близько 500 км велотрас із туристськими

вказівниками через пересічену місцевість. Велотраси прокладені так, щоб не порушити місцеві пейзажі, а, навпаки, стати їх частиною. Постійно збільшується число велотрас, які проходять по колишніх військово-польових комунікаціях у прикордонній смузі й часто з'єднуються з велотрасами німецького Баварського лісу. Багато маршрутів використовується й для подорожей із дітьми. Район приваблює туристів завдяки наявності древніх лісів із льодовиковими озерами й обширними торф'яниками та мінеральними джерелами. Окрім того, тут надаються різноманітні послуги літнього екологічно-оглядового туризму з метою огляду природи краю, пейзажів на вершинах гір та улоговин.

Красивий Шумавський хребет із вершинами Панцир, Мустек і Пренет та долиною гірського струмка Видри й ріки Отави, охоронною зоною з гірськими селами Срні, Антігл, Квільда та історичним містом Сушіце є одним із найпривабливіших і популярних місць району та расм для пішохідного туризму завдяки нескладному рельєфу й вражаючим пейзажам. Туристичний маршрут до льодовикових озер Чорне й Чортове є складним, проте залишає сильні враження від туризму серед фантастичної природи. Гори національного заповідника є ідеальними для насолодження красивими видами на навколишню природу. З оглядового майданчика Полєднік (Меридіан) відкривається один із прекрасних пейзажів на весь гірський масив Шумави, а з майданчиків, розміщених вершинах гір Боубіна й Яворник, за хорошої погоди видно далеку панораму Альп.

Узимку територія гірського масиву використовується для катання на лижах та гірськолижного спуску. В районі функціонує низка добре оснащених лижних з'їздів і бігових трас, мережа яких пронизує цей гірський край із такими туристичними центрами, як Железна Руда, Шпічак, Задов, Хуранєв, Нове Гуте, Квідла, Почіновіце. В районі багато можливостей для проведення вихідних днів і відпусток на передгірських фермах, прогулянок на конях або собачих упряжках.

Етнографічна область Ходско із центром у Домажліце вирізняється народними промислами й своєрідною народною сільською архітектурою, де зустрічаються типові селянські будинки з дерев'яним зрубом. Первісна народна архітектура, наприклад, у селах Мраков, Постржеков, Трганов і Кленчі-под-Черховем, притягує численних туристів. Область багата на народні традиції, тут збереглися колоритні народні костюми й багатий фольклор із різними фестивалями (наприклад, фестиваль Чода в Домажліце). Тут поширені різноманітні народні ремесла (плетіння мережив, гомілок, виробництво традиційної народної кераміки з типовим візерунком Чод тощо). В основі назви Чод (Ход) лежить слово *chodit* – старочеською мовою *chod* означало «привілейований селянин, який мав ходити й охороняти кордони».

На водосховищі Ліпно з численними маленькими бухтами на р. Влтава створено одну з найбільших у цьому туристському районі зону відпочинку в Черна-в-Пошумаві. В селі Ліпно-над-Влтавою створено спортивно-розважальний парк «Magina Lipno» з причалами для яхт, спортивний зал із кортами для тенісу, сквошу й боулінгу, критим басейном із субтропічним мікрокліматом, а також із канатною дорогою на г. Крамолін. У гірськолижному районі Ліпно-Крамолін загалом є 14 спусків, а також сноупарк і 35 км регулярно облаштованих бігових трас.

На водосховищах Ліпно й Грахолускі розвивається водний туризм, який популярний серед любителів серфінгу та парусного спорту. Любителі каное й водного туризму відвідують верхів'я Влтави й Отави. Всі водойми в Шумаві через сильну мінералізацію мають смарагдовий колір, який здається неземним, а в найглибшому озері Чехії – Чорному, густі ліси, які його оточують, створюють відображення в чорних тонах. Тому складається враження, що вода в ньому чорна. Також для туристів частково доступні деякі тунелі, побудовані у середньовіччі для видобутку золота в басейні Отави та її приток.

Найбільшим і найстарішим туристичним центром району є Железна Руда – містечко у західній частині Шумави з багатою традицією виробництва скла, із барочною церквою першої

половини XVIII ст., іншими туристичними об'єктами. Воно є початковим пунктом багатьох унікальних туристських трас, особливо велосипедних, у тому числі й міжнародних, що зв'язують Чехію з Австрією та Німеччиною. Цікавим для туристів є місто Кашперські Гори в районі Клатові Пльзенського краю – середньовічний центр видобутку золота в Чехії з замком Кашперк і старовинними церквами, виставковою ратушою, декількома каплицями та сакральними пам'ятками. У місті туристи можуть відвідати музейну галерею Шумава, музей мотоциклів і виставку іграшок, музей сейсмометрії, музей Кашперської Гори Шумава та Гірничий музей під відкритим небом Kašperské Hořy із функціональними моделями золоторудних млинів. Місто відоме також як гірськолижний курорт. Інші важливі туристські центри району – Прахатіце, Домажліце, Клатові, Фрімбурк та ін.

Район багатий на історичні та релігійні пам'ятники, які приваблюють любителів історичного минулого. Зокрема, серед них виділяються гради Кашперк, Велгартіце, Вімперк та кельтське городище Обржі Град, а також два технічних пам'ятники – судноплавні канали: Шварценберзький і Вхініцько-Тетовський, а також гідроелектростанція на Ченьковій Пилі. В районі багато межових стовпів, хрестів, каплиць, пам'ятників та паломницьких місць.

Отже, Шумава є привабливим туристично-рекреаційним районом Чеської Республіки, де розвинуті різні види туризму та відпочинку. У регіоні дуже багато цікавих природних об'єктів і пам'яток чеської історії й культури, які притягують туристів. Помітною є тенденція до збільшення відвідуваності зарубіжними й чеськими туристами цього району.

Список використаних джерел: 1. *Туристичне районування. Країнознавча характеристика Чеської Республіки* : кол. моногр. / В. Й. Лажнік, І. П. Мандрик, В. О. Патійчук [та ін.] ; за наук. ред. В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. С. 580–592; 2. *Lipno nad Vltavou*. URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lipno_nad_Vltavou; 3. *Národní park Šumava*. URL: https://cs.wikipedia.org/wiki/Národní_park_Šumava 3.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Безсмертнюк Тарас Петрович – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Бойко Ігор Олегович – магістрант Луцького національного технічного університету;

Горяєва Аліна Іванівна – магістрантка першого року навчання за спеціальністю 242 Туризм і рекреація Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Данилевич Мирослава Василівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри фітнесу та рекреації, декан факультету фізичної терапії та ерготерапії Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського;

Єрко Ірина Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Захарчук Олександра Сергіївна – магістрантка першого року навчання за спеціальністю 242 Туризм і рекреація Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Зелінські Артур – доктор габілітований (географія), професор відділу геоморфології й геoarхеології Інституту географії й природничих наук Університету імені Яна Кохановського в Кельце, Республіка Польща;

Ільїн Леонід Володимирович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ільїна Ольга Вікторівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ільчук Наталія Іллівна – кандидат технічних наук, доцент кафедри будівництва та цивільної інженерії Луцького національного технічного університету;

Кувіка Ганна Олександрівна – аспірантка третього року навчання Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Кучер Павло Вікторович – кандидат географічних наук, старший викладач кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського;

Лажнік Володимир Йосипович – кандидат географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Лисюк Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Маціас Анджей – доктор габілітований (географія), професор відділу ландшафтної екології Університету імені Адама Міскевича в Познані, Республіка Польща;

Мельник Андрій Васильович – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму, рекреації та регіонального розвитку Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу;

Мельник Надія Вікторівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Ошурко Людмила Петрівна – здобувачка за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Пасічник Михайло Петрович – доктор філософії, старший викладач кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Паска Марія Зіновіївна – доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанного бізнесу Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського;

Радіонова Ольга Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму і готельного господарства Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Рощина Максим Михайлович – магістр із прикладної лінгвістики, випускник Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Сидорук Анна Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Запорізького національного університету;

Тищук Інна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ткачук Тарас Володимирович – магістр з туризму, випускник Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ткачук Христина Вадимівна – здобувачка за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Хоїнські Адам – доктор габілітований (географія), професор відділу гідрології Університету імені Адама Міцкевича в Познані, Республіка Польща;

Цибулько Марія Сергіївна – здобувачка третього року навчання Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Цух Веніамін Володимирович – магістрант першого року навчання за спеціальністю 242 Туризм і рекреація Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Черчик Лариса Миколаївна – доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Наукове видання

**ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

(Луцьк, 16 травня 2024 року)

Підписано до друку 31.07.2024. Формат 60×84 1/16
Ум. друк. арк. 5,75. Обл.-вид. арк. 4,85. Зам. 174 Тираж 100.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

Шановні колеги, за період свого існування кафедра туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки стала важливим у регіоні осередком навчання фахівців для сфери обслуговування. Підготовка студентів здійснюється за освітніми ступенями "Бакалавр" і "Магістр" за спеціальностями 241 "Готельно-ресторанна справа" та 242 "Туризм і рекреація" галузі знань 24 "Сфера обслуговування".
З повагою, колектив кафедри туризму та готельного господарства!